

forum for
natur og
friluftsliv
Nordland

Fauske, 29. juni, 2012

Norges Vassdrags- og Energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

E-post: nve@nve.no

Høringsuttalelse Skamdal kraftverk i Rana kommune

Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland, FNF Nordland, er et nettverk for 14 natur- og friluftslivsorganisasjoner i Nordland, med til sammen over 20 000 medlemskap. FNF Nordland arbeider for å sette friluftslivet og dets behov på dagsorden og øke bevisstheten om helse og livskvalitet samt viktigheten av å ta vare på naturen og miljøet rundt oss. FNF Nordland arbeider også for å sikre arealer for et aktivt friluftsliv. De frivillige natur- og friluftslivsorganisasjonene er med sin demokratiske styreform og åpne medlemsadgang et talerør for de store grupper av allemannsrettighetshavere i norsk utmark.

Denne uttalelsen er gitt i nært samarbeid med Naturvernforbundet i Nordland.

Sammendrag

FNF Nordland mener det er en overhengende fare for skade på naturmangfoldet og viktige naturverdier dersom foreliggende planer gis konsesjon. Det gjelder særlig konsekvensene for de verdifulle naturtypene bekkekløft med bergvegg og flommarksskog og sumpskog. Det er registrert kravfulle arter som høstvasshår, Granbendellav, langnål og gubbeskjegg. Potensialet for uoppdagede rødlistede epifyttiske arter innen lav og sopp vurderes som middels. Slipp av foreslått minstevannføring vil slik vi ser det ikke være tilstrekkelig for å sikre livsvilkårene for naturverdiene i og langs elva. Her må *føre-var-prinsippet* legges til grunn og FNF Nordland henstiller om at søknaden ikke innvilges konsesjon.

Om søknaden

Opprinnelig utbyggingsløsning for Skamdal kraftverk med inntak på kote 88 og utløp på kote 3 har tidligere fått vassdragskonsesjon (5.12.2007), men er ikke realisert grunnet svak økonomi. I den nye søknaden vil Skamdal kraftverk utnytte et fall på 142m i Skamdalselva. Fra inntaket på kote 145 føres vannet ca. 950 m i nedgravd rør på nordvestsiden av elva til kraftstasjonen på ca. kote 3. Fra eksisterende atkomstvei bygges det midlertidige anleggsveier på til sammen ca. 250 m frem til rørgatetraseen. Det vil også være behov for en midlertidig

Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland

Storgt. 39, 8200 Fauske

Tlf: 952 26425

www.fnf-nett.no/nordland

nordland@fnf-nett.no

Medlemmer i FNF Nordland: Turistforeningene i Nordland, KFUM/ KFUK Speidere på Helgeland, Norges speiderforbund i Salten, Norges Jeger og Fiskeforbund Nordland, Nordland Orienteringskrets, 4H Nordland, Naturvernforbundet i Nordland, NOF Nordland, Sykklistenes Landsforening Bodø, Salten Naturlag, Leknes Padleklubb, Polarsirkelen Friluftsråd, Ofoten Friluftsråd, Vesterålen Friluftsråd

anleggsvei i rørgata de siste 450 m opp mot inntaket. Middelvannføringen er 0,85 m³/s, og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1,95 m³/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 2,13 MW, og etter planene gi en årsproduksjon på 6,1 GWh. Utbyggingen vil føre til redusert vannføring på en ca. 2800 m lang strekning i Skamdalselva. Det er planlagt å slippe minstevannføring på 70 l/s om sommeren og 15 l/s om vinteren.

Kraftbehovet i Nordland

Nordland produserer årlig 15,9 TWh elektrisk kraft (98 % vannkraft) – tilsvarende strømforbruket til om lag 900 000 norske husholdninger. Med et kraftoverskudd på over 40 prosent og en begrenset kapasitet i overføringslinjene er situasjon den at en storstilt kraftutbygging bidrar til å øke kraftoverskuddet ytterligere. Flere av FNF Nordlands medlemsorganisasjoner registrerer med bekymring det store omfanget av utbygginger og planer om småkraftverk. Bekymringen baserer seg på hvorfor Nordland stadig skal miste inngrepsfri natur, biologisk mangfold og jakt, fiske- og friluftslivsområder for ny kraftproduksjon. FNF Nordland etterspør hvordan en økt kraftproduksjon vil ha for klimagassutslipp lokalt og globalt, og i hvilken grad et økende kraftoverskudd er et klimabidrag.

FNF Nordland understreker at vi ikke stiller oss negativ til enhver produksjon av fornybar energi, men er opptatt av en større vilje til å prioritere tiltak som energieffektivisering- og besparing, og ”kortreist kraft”. Det finnes et stort potensial for å frigjøre mer miljøvennlig energi fremfor ny kraftproduksjon på bekostning av norsk natur. Ny kraftkrevende industri bør legges til de områdene med størst overskudd, slik at behovet for overføringslinjer reduseres. FNF Nordland ønsker i den sammenheng å vise til rapporten ”Krafttak for riktig kraftbruk”, utgitt av Naturvernforbundet, NITO og Norsk Industri.

Naturmangfold

En eventuell utbygging vil føre til redusert vannføring på en ca. 2800 m lang strekning i Skamdalselva. Dette vil ha negative konsekvenser for viktige naturtyper og redusere livsvilkårene for fuktgivende og sårbare arter.

Naturtypen bekkekløft og bergvegg er påvist og gitt verdi C. Bekkekløfter er en av de mest varierte og dramatiske naturtyper med konstant høy fuktighet og gir opphav til et høyt artsmangfold. Og det er påvist flommarksskog og sumpskog i de stillegående deler av elver. Naturtypen er gitt verdi C (lokal verdi) med hensyn til biologisk mangfold. Redusert vannføring vil ha negativ konsekvens for begge naturtypene.

Området inneholder flere fuktavhengige arter mose og lav som er knyttet til fuktige og kjølige bergvegger samt trær som står i områder med høy luftfuktighet. Granbendellav (VU) og langnål ble påvist i de nedre delene av Skamdalselva. Det ble observert høstvasshår (NT) i det stille partiet av Skamdalselva. Videre ble gubbeskjegg nedenfor planlagt inntak. Potensialet for uoppdagede rødlistede epifyttiske arter innen lav og sopp vurderes som middels.

Som avbøtende tiltak blir det foreslått slipp av minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring eller 5-persentil for å opprettholde en viss fuktighet. Når det gjelder bekkekløfta og habitatet til de steinboende mose- og lavartene på bergveggene vurderes den foreslåtte minstevannføringa å gi habitatet en sjanse til å forbli inntakt. Noen garanti for at de viktige naturverdiene ikke forsvinner er det imidlertid ikke og FNF Nordland mener at dette må tas hensyn og vektlegges i vurderingen av søknaden.

Det er også slik at i nærliggende område finnes flere eksisterende kraftverk og naturinngrep. Presset på naturmangfoldet i området er stort, og det er viktig at dette legges til grunn i vurderingen.

Konklusjon

FNF Nordland mener *føre-var-prinsippet* bør legges til grunn da det er overhengende fare for irreversibel skade på viktige naturtyper og sårbare, fuktkrevende arter. FNF Nordland henstiller med dette at søknaden ikke gis konsesjon.

For FNF Nordland

Erling Solvang
Arbeidsutvalgsleder

Gisle Sæterhaug
Daglig leder

Kopi til

Rana kommune
Nordland fylkeskommune, Folkehelse
Nordland fylkeskommune, Plan og Miljø
Fylkesmannen i Nordland, Miljøvernavdelingen
Friluftslivets Fellesorganisasjon
Sametinget
Reindriftsforvaltningen i Nordland

